

Richtlijn schadegevallen en evaluatierapport

Documentbeschrijving

1. *Titel publicatie*
Richtlijn schadegevallen en evaluatierapport

---

2. *Verantwoordelijke Uitgever*
Danny Wille, OVAM, Stationsstraat 110, 2800 Mechelen

3. *Wettelijk Depot nummer*
D/2012/5024/71

---

4. *Aantal bladzijden*

5. *Aantal tabellen en figuren*

---

6. *Prijs**

7. *Datum Publicatie*
[augustus 2012 januari 2017](#)

---

8. *Trefwoorden*

---

9. *Samenvatting*
Het decreet bepaalt het uitvoeren van maatregelen ten gevolge van een schadegeval en het opmaken van het evaluatierapport gebeurt onder leiding van een erkend bodemsaneringsdeskundige. Deze richtlijn beschrijft de taken en de verplichtingen van de bodemsaneringsdeskundige betrokken bij de uitvoering van de maatregelen en de opmaak van het evaluatierapport.

---

10. *Begeleidingsgroep en/of auteur*
[Birgit Van Campenhout, Sofie De Wit en Astrid Verheyen team Lokale en Bovenlokale Besturen, Afdeling Doelgroepgericht Saneren](#)

---

11. *Contactperso(n)en*
[Sofie De Wit, Kathleen Baets](#)

---

12. *Andere titels over dit onderwerp*

Gegevens uit dit document mag u overnemen mits duidelijke bronvermelding.

De meeste OVAM-publicaties kunt u raadplegen en/of downloaden op de OVAM-website: <http://www.ovam.be>

Inhoudstafel

1	Inleiding	7
2	Wat is een schadegeval	9
2.1	De definitie van een schadegeval	9
2.2	Toepassingsvoorwaarden van de schadegevallenprocedure	10
2.3	Wie is de plichtige bij schadegevallen en moet de maatregelen uitvoeren	10
3	Contactgegevens OVAM	11
4	Welke rol speelt een erkend bodemsaneringsdeskundige bij schadegevallen	13
4.1	Algemene taakomschrijving van de bodemsaneringsdeskundige	13
4.1.1	Voor de start van de maatregelen	13
4.1.2	Tijdens de uitvoering van maatregelen	14
4.1.3	Na de uitvoering van de maatregelen ten behoeve van het schadegeval	14
4.1.4	Algemene voorschriften	15
5	Wat is een evaluatierapport	17
5.1	Resultaten van de maatregelen	17
5.1.1	Toetsing aan de saneringsdoelstellingen	17
5.1.2	Restverontreiniging bij schadegevallen	18
5.1.3	Evaluatie van de resultaten van de uitgevoerde maatregelen	19
5.2	De rapportage	19
5.2.1	Deel 1: de administratieve gegevens	19
5.2.2	Deel 2: niet technische samenvatting	23
5.2.3	Deel 3: het rapport	23
5.2.4	Deel 3: de bijlagen	36
6	Rapportage van het evaluatierapport	39
6.1	Pdf-bestanden	40
6.2	Aandachtspunten	41
6.2.1	Tabblad Verontreinigingen	41
6.2.2	Tabblad Sanering	41
6.3	Beoordeling rapport	41

Inhoudstafel pas je aan als je document af is door met de rechtermuisknop te klikken in de inhoudstafel en te kiezen voor 'Index/inhoudsopgave bijwerken'

1 Inleiding

Het decreet bepaalt dat het uitvoeren van maatregelen ten gevolge van een schadegeval en het opmaken van het evaluatierapport gebeurt onder leiding van een erkend bodemsaneringsdeskundige. Deze richtlijn beschrijft de taken en de verplichtingen van de bodemsaneringsdeskundige betrokken bij de uitvoering van de maatregelen en de opmaak van het evaluatierapport.

2 Wat is een schadegeval

2.1 De definitie van een schadegeval

Het bodemdecreet voorziet in een regeling die het mogelijk maakt om de behandeling van bodemverontreiniging ingevolge een **schadegeval** snel en efficiënt aan te pakken via een vereenvoudigde procedure.

Die vereenvoudigde procedure kan enkel toegepast worden als er sprake is van een schadegeval. Het is dan ook belangrijk te weten wat onder het begrip '**schadegeval**' wordt verstaan.

Het Bodemdecreet definieert 'schadegeval' als volgt:

“onvoorziene gebeurtenis die aanleiding geeft tot bodemverontreiniging”

De volgende elementen zijn van belang in de definitie:

– gebeurtenis

Een **gebeurtenis** verwijst naar een actief gegeven dat aanleiding geeft tot bodemverontreiniging. Voor de hand liggende gebeurtenissen zijn breuken in leidingen en stookolietanks, ongevallen,...

Een gebeurtenis is dus niet het ontdekken of vaststellen zelf van een stabiele verontreinigingstoestand. Een onbekende oude stortplaats die door graafwerken wordt blootgelegd is dan ook geen gebeurtenis en dus geen schadegeval. Wanneer men plots olievlekken in een kelder vaststelt, kan men veronderstellen dat een bodemverontreiniging dit veroorzaakte, en kan er sprake zijn van een gebeurtenis.

– onvoorzien

Het feit dat zich voorgedaan heeft moet ook **onvoorzien** zijn. Het betreft dus een plotse of onverwachte gebeurtenis. Bijvoorbeeld een lek ontstaan in een leiding of een stookolietank ten gevolge van werken door een aannemer. Het zich verder verspreiden van de verontreiniging afkomstig van een bekende oude stortplaats kan niet als onvoorzien beschouwd worden.

– aanleiding gevend tot bodemverontreiniging

Er moet een oorzakelijk verband zijn tussen de onvoorziene gebeurtenis en de bodemverontreiniging.

Het kan mogelijk zijn dat het schadegeval naderhand geen reële bodemverontreiniging heeft veroorzaakt. Dit wordt later door een deskundige onderbouwd.

2.2 Toepassingsvoorwaarden van de schadegevallenprocedure

Is er sprake is van een schadegeval in hogervermelde zin? Dan kan de vereenvoudigde procedure van het Bodemdecreet voor de behandeling van bodemverontreiniging ingevolge het schadegeval toegepast worden als voldaan is aan volgende toepassingsvoorwaarden:

De **behandeling** van bodemverontreiniging bij schadegevallen is in het Bodemdecreet vastgelegd en kan **enkel toegepast worden op schadegevallen die**:

- binnen de **termijn van veertien dagen gemeld** worden bij de bevoegde overheid **en**
- waarbij de effectieve behandeling van de bodemverontreiniging maximaal honderdtachtig dagen duurt.

2.3 Wie is de plichtige bij schadegevallen en moet de maatregelen uitvoeren

De verplichting om onder leiding van een bodemsaneringsdeskundige de maatregelen tot behandeling van bodemverontreiniging bij schadegevallen onverwijld uit te voeren, rust op de volgende persoon:

- de exploitant, vermeld in titel V van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, als op de grond waar de bodemverontreiniging tot stand is gekomen een inrichting of activiteit gevestigd is die vergunnings-of meldingsplichtig is krachtens titel V, als op de grond waar de bodemverontreiniging tot stand kwam, een inrichting gevestigd is die vergunnings- of meldingsplichtig is.
- bij gebrek aan een exploitant: de gebruiker van de grond waar de bodemverontreiniging tot stand kwam.
- bij gebrek aan een exploitant en gebruiker: de eigenaar van de grond waar de bodemverontreiniging tot stand kwam.

Onverkort de decretale verplichting om over te gaan tot maatregelen in geval van een schadegeval, is de exploitant, respectievelijk de gebruiker of de eigenaar van een verontreinigde grond op basis van de algemene zorgvuldigheidsnorm (art. 1382 e.v. Burgerlijk Wetboek) ertoe gehouden om, in geval van verontreiniging die een dreigend gevaar oplevert voor de gezondheid van de mens of het leefmilieu, onmiddellijk de gepaste maatregelen te nemen om het dreigend gevaar weg te nemen en in voorkomend geval verdere verontreiniging te doen ophouden.

3 Contactgegevens OVAM

Bij de OVAM kan u tijdens de kantooruren terecht met al uw vragen omtrent schadegevallen:

| Tel: 015 284 488

| [Email: schade@ovam.be](mailto:schade@ovam.be)

U vindt eveneens meer informatie omtrent de schadegevallenprocedure terug op onze website www.ovam.be/schadegevallen.

Wat betreft het aanleveren van rapporten en meldingen van schadegevallen, wordt verwezen naar de website van de OVAM: www.ovam.be/eloket en/of www.ovam.be/webloket

Indien u vragen heeft over bodemverontreiniging die niet voldoet aan de definitie 'schadegeval' kan u ~~contact opnemen met de infolijn bodem~~ [ons contacteren via:](#)

| [Email: schade@ovam.be](mailto:schade@ovam.be)

| [Tel: 015/284-458 of 459.](tel:015284458)

4 Welke rol speelt een erkend bodemsaneringsdeskundige bij schadegevallen

In dit hoofdstuk wordt een algemeen overzicht gegeven van de taken die de bodemsaneringsdeskundige in het kader van de opgelegde maatregelen kan uitvoeren.

4.1 Algemene taakomschrijving van de bodemsaneringsdeskundige

De deskundige dient zich een beeld te vormen over de verontreiniging die ontstond door het schadegeval. Indien hij meent dat een behandeling niet mogelijk is binnen honderdtachtig dagen, dan dient hij dit te communiceren. Hij dient dan ook het verloop van de maatregelen in goede banen te leiden. De maatregelen verlopen meestal in drie fasen:

- de voorbereiding
- de uitvoering
- de oplevering

Daarnaast dient de deskundige ook een uitspraak te doen over het de vraag of de betrokken verontreiniging een geval van milieuschade uitmaakt in de zin van artikel 15.1.1, 1° van titel XV van het Decreet algemene bepalingen milieubeleid (DABM) van 5 april 1995, zijnde schade die:

1. veroorzaakt is door een emissie, een gebeurtenis of een incident die/dat heeft plaatsgevonden ná 30 april 2007;
2. door een inrichting of installatie die vermeld wordt in bijlage IV van het DABM;
3. en die de bodemsaneringsnorm overschrijdt of dreigt te overschrijden.

4.1.1 Voor de start van de maatregelen

Voor de start van de uitvoering van de maatregelen zijn de belangrijkste taken van de bodemsaneringsdeskundige:

- De administratieve documenten voor de opvolging van de maatregelen voorbereiden.
- Wijzen op de meldingsplicht, binnen veertien kalenderdagen, van het schadegeval aan de bevoegde overheid indien men gebruik wil maken van de procedure voor schadegevallen.
- Nagaan of er reeds een dossier bij de OVAM gekend is en of er reeds een beschrijvend bodemonderzoek of bodemsanering wordt uitgevoerd of moet worden uitgevoerd¹.
- Nagaan wie de bevoegde overheid is betreffende het schadegeval.
- [Nagaan of de bevoegde overheid het schadegeval aanvaard heeft binnen de schadegevallenprocedure en maatregelen heeft opgelegd ter behandeling van het schadegeval².](#)
- [Nagaan welke maatregelen door de bevoegde overheid werden opgelegd en welke](#)

1 In dergelijke gevallen kan, in overleg met de OVAM, geoordeeld worden dat het schadegeval beter wordt aangepakt binnen de reeds uit te voeren onderzoeken of saneringen. Dit komt bij voorbeeld voor indien een schadegeval zich voordeed 'bovenop' een reeds gekende verontreiniging waarvoor een saneringsplicht geldt. De OVAM raadt dan ook aan om hierover tijdig contact op te nemen.

2 [De bevoegde overheid levert binnen de termijn van dertig kalenderdagen \(na melding of vaststelling\) een beslissing. Als die maatregelen handelingen, inrichtingen of activiteiten omvatten die meldings- of vergunningsplichtig zijn krachtens titel V van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid of krachtens titel IV, hoofdstuk II, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, geldt de beslissing als meldingsakte of omgevingsvergunning.](#)

percelen eventueel door de bevoegde overheid reeds als mogelijk verspreidingsperceel werden vermeld.

- Een inschatting van de verontreiniging (eventueel door uitvoering boringen) maken.
- Advies verlenen over de specifieke maatregelen, rekening houdend met de eventuele opgelegde maatregelen door de bevoegde overheid.
- Inschatten of de termijn van 180 dagen haalbaar is om een afdoend resultaat te behalen.

4.1.2 Tijdens de uitvoering van maatregelen

Tijdens de uitvoering van de maatregelen zijn de belangrijkste taken van de bodemsaneringsdeskundige:

- Het milieukundig toezicht op de uitvoering van de maatregelen, het milieukundig toezicht op het verloop en de resultaten van de uitgevoerde maatregelen.
- Controleren dat er geen milieuverontreiniging of niet voorziene hinder ontstaat door de uitvoering van de maatregelen.
- Tijdig signaleren dat er controle op de stabiliteit van de aangrenzende gebouwen en/of opstallen moeten worden uitgevoerd.
- De uitvoeringstermijn van 180 dagen respecteren, zoals gedefinieerd in het Bodemdecreet: Indien de deskundige ondervindt dat de uitvoeringstermijn niet gehaald kan worden, dient de deskundige contact hierover op te nemen met de bevoegde instantie. Mogelijk dient er overgegaan te worden tot een beschrijvend bodemonderzoek (de opmaak van een evaluatierapport kan dan niet langer noodzakelijk zijn).
- Wijzigingen voorstellen als tijdens de uitvoering van de maatregelen blijkt dat de vooropgestelde saneringsdoelstellingen enkel kunnen worden gerealiseerd mits wijziging van de uit te voeren maatregelen. Indien dit een gevolg heeft voor de eerder afgeleverde
- vergunning (in de vorm van een besluit dat door de bevoegde overheid afgeleverd werd in het kader van de schadegevallenprocedure), kan de bodemsaneringsdeskundige aan de bevoegde overheid verzoekt worden verzoeken om een gewijzigd besluit te bezorgen zodanig dat dit besluit ook overeenkomt met de effectief uit te voeren vergunningsplichtige maatregelen.
- Bij de uitvoering van graafwerken:
  - registreren van de hoeveelheid verwijderde bodem die werd afgevoerd.
  - controleren dat de verwijderde grondbodem naar een daartoe vergunde inrichting wordt gebracht.
  - de ontgravingsgrenzen bepalen.
  - bij afvoer van verontreinigde materialen (bodem, afval, water, puur product) van het te saneren terrein naar een vergunde inrichting, de ontvangst- en verwerkingscertificaten en aanvaardingsbewijzen controleren (enkel de afvoerbewijzen moeten worden opgenomen als bijlage in het evaluatierapport).
- Indien blijkt dat de maatregelen niet uitgevoerd kunnen worden binnen honderdtachtig dagen moet de deskundige (al dan niet na overleg met OVAM) geen evaluatierapport meer opmaken. In dat geval wordt een beschrijvend bodemonderzoek uitgevoerd. De OVAM en de bevoegde overheid worden hiervan in kennis gesteld.-

4.1.3 Na de uitvoering van de maatregelen ten behoeve van het schadegeval

Na de uitvoering van de maatregelen zijn de belangrijkste taken van de bodemsaneringsdeskundige:

- De uitvoering van ~~een~~ controlestaalnames van het vaste deel van de aarde en het grondwater. Indien controle van het grondwater niet noodzakelijk wordt geacht wordt dit duidelijk gemotiveerd in het rapport.
- Indien nodig ~~een~~ bijkomende maatregelen begeleiden.

- De uitgevoerde maatregelen in een evaluatierapport beschrijven.
- Het eindresultaat van de maatregelen in een evaluatierapport vastleggen en toetsen aan de saneringsdoelstellingen.

4.1.4 Algemene voorschriften

4.1.4.1 Vereiste Taken en erkenningen

~~De maatregelen worden uitgevoerd onder leiding van een bodemsaneringsdeskundige. De OVAM verwijst hierbij naar het Vlarebo artikel 28 en 29. Het is vanzelfsprekend dat deze erkenning ook moet voldoen aan het Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (VLAREL) van zodra hierover bepalingen werden opgenomen en van kracht gaan. De maatregelen worden uitgevoerd onder leiding van een onafhankelijke deskundige erkend overeenkomstig de bepalingen van het VLAREL.~~

De monsterneming in het kader van het Bodemdecreet en het Vlarebo moeten worden uitgevoerd onder leiding van een bodemsaneringsdeskundige en volgens de methodes vastgesteld in het CMA.

~~Het analyseren van de monsters genomen in het kader van het Bodemdecreet en het Vlarebo moet gebeuren door een laboratorium dat erkend is voor de uit te voeren metingen krachtens het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid, inzonderheid artikel 10.3.4 §4 en volgens de bepalingen van hoofdstuk 7 opgenomen in het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer (Vlarea).~~

Het is de taak en verantwoordelijkheid van de bodemsaneringsdeskundige ervoor te zorgen dat tijdens de uitvoering van het onderzoek de bepalingen van het bodemdecreet, het VLAREBO, het VLAREL en de verschillende codes van goede praktijk opgevolgd worden. Daarnaast is de bodemsaneringsdeskundige verantwoordelijk voor de aangestelde onderaannemers, moet hij zorg dragen dat de verschillende beschikbare procedures gekend zijn en correct opgevolgd worden (CMA,...) en moet hij kwaliteitsvol werk afleveren.

4.1.4.2 Uitvoeren van boringen en plaatsen van peilbuizen

Het veldwerk dat wordt uitgevoerd in het kader van de maatregelen voor het schadegeval gebeurt onder leiding van een bodemsaneringsdeskundige. Voor de richtlijnen met betrekking tot het uitvoeren van boringen en het plaatsen van peilbuizen wordt verwezen naar het geldende CMA.

Er wordt een boorverslag opgesteld. Als boringen werden gestaakt, wordt in het boorverslag aangegeven waarom ze werden gestaakt.

4.1.4.3 Opmetingen

De locatie van de boringen en de peilbuizen wordt opgemeten ten opzichte van een vast referentiepunt. De opmeting gebeurt in twee richtingen, loodrecht op elkaar. De metingen worden uitgevoerd tot minstens op decimeter-niveau. Daarnaast worden de X-Y-coördinaten van de boringen en de peilbuizen bepaald in het Lambertcoördinatenstelsel met een maximale afwijking van twee meter. Voor de Z-coördinaat volstaat het dat deze wordt afgelezen van de topografische kaart.

4.1.4.4 Staalname en monsterconservering

De staalname in het kader van het Bodemdecreet en het VLAREBO moet worden uitgevoerd volgens de methodes vastgesteld in het Compendium voor Monsterneming en Analyse (CMA) of,

bij afwezigheid van methodes hierover in het CMA, volgens de regels van het goed vakmanschap.

4.1.4.5 | Analyses

De bodemsaneringsdeskundige selecteert de stalen voor analyse en bepaalt op welke parameters de stalen moeten worden geanalyseerd.

Het analyseren van de monsters genomen in het kader van het Bodemdecreet en het Vlarebo moet gebeuren door een laboratorium dat erkend is voor de uit te voeren metingen krachtens het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid, inzonderheid artikel 10.3.4 §4 en volgens de bepalingen van hoofdstuk 7 opgenomen in het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer (VLAREA). De analyses van de monsters genomen in het kader van het bodemdecreet moet gebeuren door een erkend labo volgens de voorschriften van het Compendium voor Monsterneming en Analyse (CMA). Daarnaast moet het laboratorium eveneens over de relevante erkenning beschikken zoals vermeld in het VLAREL.

Voor de analyses van putwater wordt verwezen naar de standaardprocedure Beschrijvend Bodemonderzoek.

4.1.4.6 | Lozingsvoorwaardennormen

Wat betreft de lozingsvoorwaardennormen bij een grondwatersanering wordt als gangbare lozingsnorm 500 µg/l vooropgesteld voor minerale olie. wordt verwezen naar de standaardprocedure Beperkt Bodemsaneringsproject.

5 Wat is een evaluatierapport

Na de uitvoering van de maatregelen voor het schadegeval wordt onder leiding van een bodemsaneringsdeskundige een evaluatierapport opgesteld. De maatregelen worden als beëindigd beschouwd als:

- De saneringsdoelstellingen werden gerealiseerd: verwijdering van de verontreiniging zonder restverontreiniging of
- er een restverontreiniging achterblijft waarvan er geen risico uitgaat en die BATNEEC-gewijs niet verwijderd kon worden.

Het evaluatierapport bevat een beschrijving van de uitgevoerde maatregelen en de resultaten waartoe de maatregelen hebben geleid. Het evaluatierapport bevat tevens een vermelding of rapport als de betrokken verontreiniging een geval van milieuschade uitmaakt in de zin van artikel 15.1.1, 1° van titel XV van het Decreet algemene bepalingen milieubeleid (DABM) van 5 april 1995, zijnde schade die:

1. veroorzaakt is door een emissie, een gebeurtenis of een incident die/dat heeft plaatsgevonden ná 30 april 2007;
2. door een inrichting of installatie die vermeld wordt in bijlage IV van het DABM;
3. en die de bodemsaneringsnorm overschrijdt of dreigt te overschrijden.

5.1 Resultaten van de maatregelen

5.1.1 Toetsing aan de saneringsdoelstellingen

Het evaluatierapport bevat de resultaten van de maatregelen voor het vaste deel van de aarde en het grondwater. Voor elke parameter waarvoor maatregelen noodzakelijk waren, moet de gerealiseerde waarde worden getoetst aan de vooropgestelde **saneringsdoelstelling**.

De algemene doelstelling van de maatregelen (terugsaneerwaarde bij schadegevallen) is een sanering tot beneden de richtwaarde van het betreffende bestemmingstype

Krijgt de grond, in het kader van een voorlopig vastgesteld ontwerp van plan van aanleg of uitvoeringsplan, een toekomstige bestemming waarvoor strengere bodemsaneringsnormen gelden? Dan moet de bodemsaneringsdeskundige de gerealiseerde terugsaneerwaarde ook toetsen aan het toekomstige bestemmingstype.

De toetsing gebeurt aan de hand van ~~een~~ controlestaalnames, na uitvoering van de maatregelen.

5.1.2 Restverontreiniging bij schadegevallen

De algemene doelstelling van de maatregelen is zoals hierboven vermeld een sanering tot beneden de richtwaarde van het betreffende bestemmingstype. Ondanks het feit dat er maatregelen werden getroffen ten aanzien van een bodemverontreiniging bij een schadegeval, kan het zijn dat niet alle verontreiniging verwijderd werd en er nog een overschrijding is van de richtwaarde:

- **restverontreiniging: < of = RWrichtwaarde:** saneringsdoelstelling behaald, er zijn geen bijkomende maatregelen noodzakelijk.
- **RW < restverontreiniging <= 80% BSN restverontreiniging: > richtwaarde maar < of = 80% van de bodemsaneringsnorm:** voer (een) bijkomende maatregel(en) uit tenzij gemotiveerd kan worden dat dit niet mogelijk is volgens het BATNEEC-principe.
- **restverontreiniging: > 80% van de bodemsaneringsnorm BSN < restverontreiniging:** voer een bijkomende maatregel(en) uit tenzij gemotiveerd kan worden dat er geen risico³ uitgaat van deze restverontreiniging **EN** dat deze restverontreiniging niet volgens het BATNEEC-principe kan worden verwijderd.

Indien na het schadegeval nog een restverontreiniging is achtergebleven met > richtwaarden dient de bodemsaneringsdeskundige duidelijk aan te geven of en welke gebruiksadviezen van toepassing zijn voor de achtergebleven restverontreiniging.

De gebruiksadviezen worden in een afzonderlijke paragraaf in het rapport opgenomen. Bijkomend worden ze vermeld in de niet-technische samenvatting en in het besluit.

Wij willen hierbij opmerken dat, indien voor de restverontreiniging de grondverzetsregeling van toepassing wordt, dit vanaf heden ook als gebruiksadvies zal dienen geformuleerd te worden. Meer informatie hierover is terug te vinden in de standaardprocedure Beschrijvend Bodemonderzoek.

Indien nodig wijst de bodemsaneringsdeskundige de betrokkenen er op dat de regels van grondverzet mogelijk van toepassing worden indien er grond wordt ontgraven, afgevoerd en/of aangevuld.

Uit bovenstaande volgt dat het louter verstrijken van de termijn van 180 dagen niet aangewend kan worden als motivatie om maatregelen niet (verder) uit te voeren of (rest)verontreiniging niet verder aan te pakken. Indien dit toch het geval is, kan de OVAM verwijzen naar het Bodemdecreet artikel 9 §2 dat bepaalt dat er een beschrijvend bodemonderzoek uitgevoerd moet worden indien er duidelijke aanwijzingen zijn dat de bodemverontreiniging de bodemsaneringsnorm overschrijdt of dreigt te overschrijden.

De OVAM behoudt steeds het recht om een Evaluatierapport af te keuren indien zij van oordeel is dat er alsnog verdere maatregelen mogelijk zijn en/of de (rest)verontreiniging een risico inhoudt.

Indien er wordt overgegaan tot een beschrijvend bodemonderzoek, kan er afgezien worden van de opmaak van een evaluatierapport. De erkend bodemsaneringsdeskundige dient dit voorafgaandelijk aan te kaarten met de bevoegde overheid en de OVAM.

---

3 Het is aan de deskundige om op voldoende wijze te motiveren dat er geen risico meer uitgaat van deze restverontreiniging. Afhankelijk van de achtergebleven restverontreiniging en motivatie van de deskundige behoudt de OVAM zich het recht om een meer uitgebreidere risico-evaluatie op te vragen indien noodzakelijk.

5.1.3 | Evaluatie van de resultaten van de uitgevoerde maatregelen

De resultaten van de uitgevoerde maatregelen moeten worden geëvalueerd. De deskundige evalueert de resultaten aan de hand van de genomen controlestaten.

5.2 De rapportage

Na de uitvoering van de maatregelen moet de bodemsaneringsdeskundige een evaluatierapport opstellen. Het evaluatierapport bevat een beschrijving van de uitgevoerde maatregelen en de resultaten waartoe de bodemsanering heeft geleid. De bodemsaneringsdeskundige moet in het evaluatierapport aantonen dat een stabiele eindtoestand werd bereikt.

Het evaluatierapport volgt deze opbouw:

- deel 1: [een pdf-bestand met](#) de administratieve gegevens
- [deel 2: een pdf-bestand met de niet-technische samenvatting](#)
- deel ~~2~~3: [een pdf-bestand met](#) het rapport [met daarin volgende delen](#):
  - hoofdstuk 1: inleiding
  - hoofdstuk 2: beschrijving van de uitgevoerde maatregelen
  - hoofdstuk 3: resultaten terrein- en laboratoriumonderzoek
  - hoofdstuk 4: evaluatie resultaten
  - hoofdstuk 5: besluit ~~— inclusief uitspraak of de verontreiniging een geval van 'milieuschade' uitmaakt~~
  - hoofdstuk 6: ondertekening
- deel ~~3~~4: de bijlagen

Deel 1, deel 2, ~~en~~ deel 3 [en deel 4](#) worden duidelijk van elkaar gescheiden in het rapport.

Bij de rapportering is het van belang dat alle afwijkingen op de richtlijn duidelijk in de tekst tot uitdrukking komen.

5.2.1 Deel 1: de administratieve gegevens

[Deze gegevens worden opgenomen in een pdf-bestand.](#) Dit gedeelte bevat de persoonsgebonden informatie van het evaluatierapport en bestaat uit twee delen:

- de gegevens van de opdracht.
- de gegevens van de betrokken percelen.

5.2.1.1 De administratieve gegevens van de opdracht

De administratieve gegevens van de opdracht worden gerapporteerd volgens de onderstaande tabel:

Tabel 1: Administratieve gegevens van de opdracht

Titel: Referentie EBSD: Rapportdatum:	
Onderzoekslocatie: - risicoground : - dossiernummer OVAM gekend: - straat + nr. of omschrijving: - postcode: - fusiegemeente: - deelgemeente:	
<ul style="list-style-type: none"> • Oorzaak schadegeval: 	☐ lek in (leiding van) stookolietank , specifiek voor verwarming van gebouw ☐ lek in (leiding van) tank, andere dan hierboven vermeld ☐ overvulling ☐ morsen ☐ ongeval ☐ afspuiten hoge druk asbesthoudend dak ☐ brand met asbesthoudend materiaal ☐ vandalisme ☐ andere: .....
Naam opdrachtgever: - straat + nr.: - postcode: - fusiegemeente: - land: Telefoon: Fax: E-mail: Hoedanigheid: Naam contactpersoon: - Telefoon: - E-mail: Naam contactpersoon ter plaatse: - Telefoon: - E-mail:	...../..... ...../..... ☐ Eigenaar ☐ Gebruiker ☐ Exploitant ☐ Optredend in opdracht van de eigenaar/gebruiker/exploitant ☐ Andere:..... ...../..... ...../.....
Naam bodemsaneringsdeskundige: Naam contactpersoon: - Telefoon: - Fax: - E-mail:	...../..... ...../.....
Schadegeval ontstaan:	☐ op particulier terrein ☐ op terrein in eigendom/beheer gemeente, autonoom gemeentebedrijf, intergemeentelijk samenwerkingsverband ☐ op een terrein waarop een inrichting gevestigd is die krachtens het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning ingedeeld wordt in klasse 1 een grond waarop een inrichting of activiteit is gevestigd die krachtens titel V van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid ingedeeld wordt in de eerste klasse; ☐ op een grond waarop actueel een bbo of bodemsanering wordt uitgevoerd

1) **Ambtshalve door de OVAM: De bodemsaneringsdeskundige heeft van de OVAM de opdracht gekregen het oriënterend bodemonderzoek op te stellen.**

Omdat de titel van het rapport wordt opgenomen in het bodemattest, is enige uniformiteit aangewezen. Dit verschaft derden, zoals notarissen, meer duidelijkheid. De titel van het rapport is daarom altijd als volgt opgebouwd: 'Evaluatierapport schadegeval: *karakteristieke naam, straat en nummer, gemeente van de onderzoekslocatie*'. Dit is de **standaardtitel**.

5.2.1.2 De administratieve gegevens van de percelen

Gronden die niet beschikken over een kadastraal perceelnummer worden opgenomen in onderstaande tabel onder het fictief kadastraal nummer 9999 (afdeling en sectie verplicht te vermelden). De naam van de grond (bijvoorbeeld Stationsstraat of kanaal Leuven-Mechelen) wordt duidelijk vermeld. Ook voor deze gronden moeten de eigenaars worden weergegeven.

Geef voor een grond zonder kadastraal perceelnummer correct aan of het grondtype een openbaar domein-weg, openbaar domein-waterweg of openbaar domein-spoorweg betreft.

Om te weten of voor het betreffende perceel reeds een dossier bij de OVAM gekend is, kan u het geoloket van de OVAM raadplegen via <http://services.ovam.be/geoloket/>. Hierin kan u ook raadplegen of er reeds een melding of vaststelling van het schadegeval bij de OVAM werd gemeld. Bij het aanleveren van een evaluatierapport kan vervolgens een correcte koppeling worden gemaakt met het gekende dossier en de eventuele reeds aan de OVAM gemelde vaststelling of melding.

Voor appartementen moeten alle eigenaars en gebruikers worden opgenomen. Indien van toepassing moeten de gegevens van de syndicus of van de vereniging van mede-eigenaars worden vermeld.

De gegevens van de eigenaars en de gebruikers moeten correct en actueel zijn. Het behoort tot de taak van de bodemsaneringsdeskundige om de echtheid, juistheid en volledigheid van de verkregen gegevens te controleren.

De administratieve gegevens van de percelen worden gerapporteerd volgens de onderstaande tabel: _____

Tabel 2: Identificatie van de betrokken kadastrale percelen

Gemeentenummer	Sectie	Perceelnummer	Adres	Gemeente	Persoon (Eigenaar / gebruiker / exploitant)				Huidig Bestemmingstype ³	Toekomstig Toekenningscode	Grondwaterkwetsbaarheid		
					Periode		Type (1)	Naam				Adres	Letter
					Van	Tot							

- *Bij het type voor de eigenaars en gebruikers geeft u aan of de betrokkene eigenaar (E), gebruiker (G), beide (EG) of Exploitant (Ex) is.*
- *Bij Letter geeft u een letter aan de betrokken persoon. Deze letter is uniek.*
- *Bij de bestemmingstypes geeft u de code van I tot V. Als meerdere bestemmingstypes binnen het perceel vallen, geeft u alle codes.*
- *Bij de grondwaterkwetsbaarheid geeft u de correcte code. Als meerdere codes binnen het perceel vallen, geeft u de strengste code.*

Toestand	Gemeentenummer	Sectie perceelnr.	oppervlakte	Adres	Gemeente	Persoon (Eigenaar / gebruiker / exploitant)					iron/verspreiding/onbekend	Huidig Bestemmingstype ³	Bestemmingstype ³ Toekenningscode	Grondwaterkwetsbaarheid ⁴	
						Periode		Type ¹	Naam	Adres					Letter ²
						Van	Tot								

- 1 *Bij het type voor de eigenaars en gebruikers wordt aangegeven of de betrokkene eigenaar (E), gebruiker (G) of Exploitant (Ex) is. Huidige eigenaar en gebruiker/exploitant worden in vet gezet.*
- 2 *Bij letter wordt een letter aan de betrokken persoon gegeven. Deze letter is uniek.*
- 3 *Bij de bestemmingstypes wordt de code van I tot V vermeld. Als meerdere bestemmingstypes binnen het perceel vallen, worden alle codes weergegeven.*
- 4 *Hier wordt de grondwaterkwetsbaarheidsindex vermeld. Als meerdere codes binnen het perceel vallen, wordt strengste code opgenomen.*

5.2.2 | **Deel 2: niet technische samenvatting**

Deze samenvatting wordt als een pdf-bestand (als pdf – niet-technische samenvatting) aangeleverd.

De niet-technische samenvatting moet toelaten om mensen die niet vertrouwd zijn met de bodemmaterie een duidelijk beeld te geven van de verontreinigingssituatie en de impact ervan. Het gebruik van technische termen moet dan ook zoveel mogelijk worden vermeden. Gebruikte afkortingen moeten in de niet-technische samenvatting worden verklaard.

De volgende gegevens worden als relevant beschouwd voor een niet-technische samenvatting:
— een bondige beschrijving van de uitgevoerde maatregelen ter behandeling van de mogelijke bodemverontreiniging;
— een omschrijving van de eventuele restverontreiniging met conclusies ter hoogte van de gesaneerde zone;
— in voorkomend geval de gebruiksaanbevelingen die van toepassing zijn; de omschrijving van de gebruiksaanbevelingen moet voldoende informatie geven over de mogelijkheden en het toekomstig gebruik van de grond;

5.2.3 | **Deel 3: het rapport**

5.2.3.1 | **Hoofdstuk 1: Inleiding**

De bodemsaneringsdeskundige neemt een bondige inleiding op in het evaluatierapport. Hij vermeldt de aanleiding en duidt de specifieke plaats van het schadegeval aan. Indien relevant somt hij hier ook maatregelen op die werden uitgevoerd in kader van de zorgvuldigheidsplicht.

De bodemsaneringsdeskundige geeft aan of het schadegeval ontstaan is op particulier terrein. Tevens wordt aangegeven of de bron van verontreiniging een stookolietank is (tank en/of leidingen). Indien dit het geval is wordt tevens aangegeven of de stookolietank gebruikt wordt/werd voor de verwarming van een gebouw.

De bodemsaneringsdeskundige geeft aan of er grondwaterwinningen aanwezig zijn op de onderzoekslocatie en die gelegen zijn binnen een straal van 500 m van de terreingrens en lijst deze op.

Tevens wordt een lijst toegevoegd van grondwaterwinningen van categorie C, de waterwingebieden en beschermingszones type I, II of III (afgebakend conform het Besluit van de Vlaamse regering van 27 maart 1985) binnen een straal van 2 km en hun naam zoals gehanteerd door de VMM.

Indien van toepassing worden deze duidelijk op een kaart weergegeven.

5.2.3.2 | **Hoofdstuk 2: Beschrijving van de uitgevoerde maatregelen**

In het evaluatierapport geeft de bodemsaneringsdeskundige een volledige en gedetailleerde beschrijving van de uitgevoerde maatregelen binnen de schadegevallenprocedure. Daarnaast vermeldt hij de maatregelen die werden genomen in het kader van de zorgvuldigheidsplicht. Bijkomend beschrijft hij de eventuele verwerkingsmethoden en de bestemming van de diverse materialen en stoffen alsook de verontreinigingssituatie na de ondernomen maatregelen.

Werd na het schadegeval op basis van visuele vaststellingen een (oppervlakkige) ontgraving uitgevoerd, nog vóór boringen/analyses werden uitgevoerd, dan beschouwen wij dit als maatregelen die getroffen werden om de mogelijke bodemverontreiniging ten gevolge het schadegeval aan te pakken. De (oppervlakkige) ontgraving kan er mogelijk voor gezorgd

hebben dat de doelstellingen conform de schadeprocedure, namelijk sanering tot onder de richtwaarden, behaald werden en geen verdere maatregelen meer noodzakelijk zijn binnen de schadeprocedure. De deskundige dient in het rapport dan ook een uitspraak te doen over mogelijke restverontreiniging na deze maatregelen waarvoor dan desgevallend nog bijkomende maatregelen dienen getroffen te worden binnen de schadeprocedure.

5.2.3.3 **Hoofdstuk 3: Resultaten terrein- en laboratoriumanalyses**

In dit deel worden de analyseresultaten gerapporteerd en getoetst aan de vooropgestelde saneringsdoelstellingen.

5.2.3.3.1 **Analyseresultaten**

Het evaluatierapport bevat een verslag van de uitgevoerde metingen en analyseresultaten.

Het bevat minstens de belangrijkste analyseresultaten die werden bekomen na de uitvoering van de **maatregelen**. Werd voorafgaand een verkennend onderzoek uitgevoerd? Dan worden deze resultaten ook opgenomen. Dit stelt de bodemsaneringsdeskundige en de OVAM in staat om de verontreinigingssituatie, (voor en) na de uitvoering van de maatregelen, in te schatten en na te gaan of verder onderzoek noodzakelijk is.

— ~~Inzake rapportering van staalname, analyse en analyseresultaten verwijst de OVAM naar de standaardprocedure van een oriënterend bodemonderzoek.~~

De analyseresultaten worden getoetst aan de bodemsaneringsnormen voor het toepasselijke bestemmingstype. De analyseresultaten worden getoetst aan de richtwaarden, streefwaarden en aan de bodemsaneringsnormen opgenomen in het VLAREBO. Hiertoe worden deze normen herrekend naar het werkelijke gehalte klei en organisch materiaal. Voor parameters waarvoor binnen de Vlaamse regelgeving nog geen bodemsaneringsnormen werden opgesteld, zal de bodemsaneringsdeskundige bij het evalueren van het analyseresultaat uitgaan van eigenopgestelde toetsingswaarden (richtwaarde, streefwaarde en bodemsaneringsnorm). Hiervoor wordt verwezen naar de standaardprocedure Beschrijvend Bodemonderzoek.

Als de grond in het kader van een voorlopig vastgesteld ontwerp van plan van aanleg of uitvoeringsplan een andere bestemming krijgt, worden de analyseresultaten getoetst aan de bodemsaneringsnormen voor het toekomstige bestemmingstype indien hiervoor strengere bodemsaneringsnormen gelden.

Voor niet-genormeerde parameters wordt een bondige bespreking toegevoegd van de bijhorende toetsingswaarden (richtwaarde en bodemsaneringsnorm) en wordt uiteengezet hoe de toetsingswaarden werden berekend.

Indien staalnames worden uitgevoerd van een waterbodem dient in het rapport duidelijk het type 'waterbodemstaal' vermeld te worden.

De analyseresultaten worden opgenomen in een tabel waarin wordt aangegeven welke analyseresultaten de streefwaarden, richtwaarden, resp. de bodemsaneringsnormen overschrijden. Tevens wordt in de tabel **minstens** volgende opgenomen:

- de naam van de analyse;

- de datum van de analyse;

- kadastraal perceel waarop de boring werd geplaatst;

- de diepte van het grondwater (wanneer geboord wordt tot in de verzadigde zone);

- de diepte van het staal/de stalen van het vaste deel van de aarde die werden geselecteerd voor analyse;

- de diepte van de filter (als uitgebouwd tot peilbuis):

Een voorbeeldtabel is terug te vinden in de standaardprocedure Beschrijvend Bodemonderzoek.

5.2.3.3.2 Saneringsdoelstellingen

De saneringsdoelstellingen bij schadegevallen zijn gericht op het behalen van waarden beneden de richtwaarden.

5.2.3.4 **Hoofdstuk 4: Evaluatie resultaten**

In dit hoofdstuk moet de bodemsaneringsdeskundige de bekomen resultaten beoordelen:

- verdere maatregelen nodig
- geen verdere maatregelen nodig
- geen BBO nodig
- BBO nodig

Nadat alle mogelijke maatregelen ter behandeling van de bodemverontreiniging werden ondernomen, binnen de 180 dagen, vermeldt de deskundige in het rapport of in één of meerdere staalnames:

- de richtwaarde niet meer overschreden wordt
- de richtwaarde nog overschreden wordt, maar niet 80% van de bodemsaneringsnorm voor het bestemmingstype
- 80% van de bodemsaneringsnorm voor het bestemmingstype nog overschreden wordt
- In bepaalde situaties kan het zijn dat door, of in opdracht van, de bevoegde overheid vooraf vaststellingen werden uitgevoerd van het schadegeval. Dit onder meer om na te gaan of er effectieve aanwijzingen zijn van (mogelijke) bodemverontreiniging die verder dient opgevolgd te worden binnen de schadeprocedure van het Bodemdecreet. Hierbij kunnen door de bevoegde overheid op basis van eerste (visuele) vaststellingen percelen aangeduid worden als mogelijk verspreidingsperceel.

Het is aan de bodemsaneringsdeskundige om na te gaan:

- of er vooraf door, of in opdracht van, de bevoegde overheid vaststellingen werden uitgevoerd;

- welke maatregelen werden opgelegd in het kader van de schadeprocedure door de bevoegde overheid;

- welke percelen hierbij eventueel reeds als mogelijke verontreinigde verspreidingsperce(e)l(en) door de bevoegde overheid werden vermeld;

De deskundige dient hiermee rekening te houden tijdens de uitvoering van zijn onderzoek en de uitvoering van de eventuele maatregelen binnen de schadeprocedure.

De percelen die oorspronkelijk door de bevoegde overheid als mogelijk verspreidingsperceel werden vermeld worden ook besproken onder dit hoofdstuk. Werden één of meerdere percelen door de bevoegde overheid foutief vermeld als mogelijk verspreidingsperceel wordt dit door de bodemsaneringsdeskundige ook bevestigd aan de hand van zijn bevindingen, vaststellingen.

indien nodig aan de hand van boringen, staalnames.

De deskundige vermeldt ~~voorts~~ of er **voldoende gegevens** aanwezig zijn om over de nieuwe bodemverontreiniging een eenduidige uitspraak te doen in het kader van het Bodemdecreet. De deskundige vermeldt of er hiaten zijn in het onderzoek en of die aanleiding kunnen geven tot een ander besluit. De deskundige vermeldt tevens of er problemen zijn opgetreden tijdens het uitvoeren van de boringen en er hierdoor boringen zijn verplaatst.

Tenslotte vermeldt de deskundige of er noodzaak is tot het nemen van voorzorgs- of veiligheidsmaatregelen. Indien van toepassing wordt door de deskundige duidelijk omschreven welke voorzorgs- of veiligheidsmaatregelen noodzakelijk zijn EN of er gebruiksadviezen van toepassing zijn (zie 5.2.3.4.1.). Meer informatie omtrent de gebruiksadviezen is tevens terug te vinden in de standaardprocedure Beschrijvend Bodemonderzoek)-

Voor de saneringsdoelstellingen bij schadegevallen waarbij al dan niet sprake is van restverontreiniging, wordt verwezen naar 5.1.2

De OVAM is van oordeel dat er sprake is van risico bij een restverontreiniging, indien er:

- 1 een grondwaterwinning bedreigd wordt.
- 2 een drijfslaag of zinklaag aanwezig is.
- 3 er zowel in de bodem als in het grondwater een overduidelijke verontreiniging aanwezig is.
- 4 een verspreidingsrisico uitgaat van de restverontreiniging.
- 5 duidelijk humane risico's aanwezig zijn.
- 6 een ecotoxicologisch risico aanwezig is.
- 7 nog een beleidsmatige saneringsnoodzaak is.
- ...

De best beschikbare technische oplossingen zijn diegene die met succes in de praktijk zijn toegepast en waarvan de kostprijs niet onredelijk is in verhouding tot het te bereiken resultaat op het vlak van bescherming van de mens en het milieu, dit onafhankelijk van de financiële draagkracht van diegene op wie de saneringsverplichting rust

De bijkomende kosten mogen niet hoger zijn dan de kostprijs voor het verwijderen van de verontreinigde grond. Onder bijkomende kosten wordt verstaan: kosten voor omleggen nutsleidingen, kosten voor afbraak en verwerking verharding, kosten voor herstel, ...
Onder kostprijs voor de verontreinigde grond verstaan we alle gerelateerde kosten: kostprijs ontgraving, kostprijs verwerking, kostprijs aanvulgrond, kostprijs verdichting, kostprijs milieukundige begeleiding, ...

De OVAM is evenwel van oordeel dat bij het berekenen van de kostprijs:

1. het opnieuw inschakelen van een kraan of afvoer van grond bij restverontreiniging, niet kunnen meegerekend worden (er dient tijdens de eerste interventie reeds gestreefd te worden naar de terugsaneerwaarde, het te snel dicht gooien van het ontgravingsvlak kan hierbij niet ingerekend worden), met uitzondering van het inzetten van zwaar materieel ten behoeve van de stabiliteit.
2. de mogelijke kost van de opmaak van beschrijvend bodemonderzoek, niet meegerekend kan worden.
3. het plaatsen van beschoeiing of de afbraak van opstallen wel meegerekend kan worden

5.2.3.4.1 Formulering van gebruiksadviezen

Voor elke grond waarop een verontreiniging aanwezig is in concentraties > richtwaarde, wordt aangegeven welke gebruiksadviezen van toepassing zijn. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de codes zoals opgenomen in tabel 3.

Aanvullend kan de EBSD motiveren wat de concrete adviezen op de grond zijn, onder welke omstandigheden en binnen welke randvoorwaarden de gebruiksadviezen gelden. Deze gebruiksadviezen moeten wel zinvol en relevant zijn

In tabel 3 worden de mogelijke gebruiksadviezen opgelijst. Deze tabel dient door de bodemsaneringsdeskundige te worden overgenomen in het rapport. De bodemsaneringsdeskundige kan eenvoudig een gebruiksadvies toekennen aan een bepaald terrein door het gebruik van de in de tabel vermelde codes die van toepassing zijn voor de grond en de verontreiniging.

- Voor de codes GA1 t.e.m. GA4 is een verdere uitwerking niet strikt noodzakelijk en dossierafhankelijk. Meer detailinformatie kan worden gegeven indien dit door de bodemsaneringsdeskundige relevant wordt geacht.
- Indien codering GA5 (“overige”) van toepassing is, dient in het rapport meer uitleg te worden opgenomen omtrent deze gebruiksadviezen.

De tabel heeft een knipperlichtfunctie en heeft als doel het signaal te geven dat er mogelijks risico's, impact, acties zijn ten gevolge van de aanwezigheid van een (rest)verontreiniging op een grond. De codes worden toegekend op basis van de reeds beschikbare gegevens m.b.t. het terrein en de verontreiniging in de lopende onderzoeksfase. De tabel geeft een niet-limitatief overzicht van de mogelijke gevolgen die zich zouden kunnen voordoen bij uitvoering van werken of wijzigingen in functie / bestemming van het terrein.

Tabel 3 Niet-limitatief overzicht van de mogelijk van toepassing zijnde gebruiksadviezen (GA)

<u>GA code</u>	<u>Omschrijving van werken</u>	<u>Mogelijke risico's of impact die kunnen voorkomen bij deze werken als gevolg van de verontreiniging</u>	<u>Overzicht van de mogelijkheden, acties of maatregelen die van toepassing zouden kunnen zijn voor deze verontreiniging (afhankelijk van voorziene werkzaamheden)</u>
GA1 - Grondverzet / graven in gronden			
GA1a	<u>Grondverzet / graven in gronden / uitvoering van handelingen in de verontreinigde zone</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>directe blootstelling aan verontreiniging, blootstelling van werknemers aan de verontreiniging tijdens werken</u> • <u>blootstelling door inhalatie lucht</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>opmaak technisch verslag: bijkomende staalname en analyses noodzakelijk, inclusief herevaluatie van de gekende verontreiniging in het licht van de geplande werken</u> • <u>milieukundige begeleiding / toezicht bij ontgraving</u> • <u>hergebruik van gronden binnen of buiten de kadastrale werkzone – te bepalen o.b.v. technisch verslag</u> • <u>afvoer en verwerking van gronden – te bepalen o.b.v. technisch verslag</u> • <u>uitvoering actualisatie risico-evaluatie</u> • <u>afstemmen ontwerp o.b.v. de gekende resultaten bv. aanpassen locatie van de te ontgraven zone / kelder</u>
GA2 Onttrekking en/of gebruik van grondwater			
GA2a	<u>Uitvoering bemaling i.k.v. bouwwerken</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>verspreiding verontreiniging in het grondwater (horizontaal/verticaal)</u> • <u>lozing van verontreinigende stoffen in riolering of op oppervlaktewater</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>uitvoering maatregelen om verspreiding verontreiniging tegen te gaan (bv. tegenbemaling)</u> • <u>opsplitsen van de bemalingsstreng (deel binnen en deel buiten de verontreiniging)</u> • <u>plaatsing van een waterzuivering</u> • <u>opvolgen van concentraties in opgepompt en/of geloosd water door erkend bodemsaneringsdeskundige</u> • <u>aanvragen van een lozingsvergunning</u> • <u>nagaan of andere maatregelen mogelijk zijn voor ontgraving: beperken diepte en/of vermijden bemaling</u>
GA2b	<u>Oppompen van grondwater voor eigen gebruik voor consumptie en persoonlijke hygiëne</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>blootstelling door dermaal contact bij gebruik water (douche, bad)</u> • <u>blootstelling door inname van verontreinigd water (drinken)</u> • <u>blootstelling door inname van groenten besproeid met verontreinigd water of vlees van dieren gedrenkt met verontreinigd water</u> • <u>verspreiding verontreiniging in het grondwater (horizontaal/verticaal)</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>uitvoering nieuwe risico-evaluatie – afhankelijk van het besluit van deze risico-evaluatie kan de saneringsnoodzaak wijzigen en kan alsnog sanering nodig zijn</u> • <u>bijkomende controle grondwater op andere parameters i.k.v. gebruik voor consumptie (brochure website VMM)</u> • <u>nagaan mogelijkheden tot gebruik grondwater uit andere grondwaterlagen en/of op andere locaties – evaluatie impact op verontreiniging en gebruik grondwater</u>
GA2c	<u>Oppompen van</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>blootstelling door dermaal</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>uitvoering nieuwe risico-evaluatie –</u>

	<u>grondwater voor overig gebruik in huis / tuin / als drinkwater of industriële toepassing</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>contact bij gebruik water blootstelling door inname van groenten besproeid met verontreinigd water of vlees van dieren gedrenkt met verontreinigd water</u> • <u>verspreiding verontreiniging in het grondwater (horizontaal/verticaal)</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>afhankelijk van het besluit van deze risico-evaluatie kan de saneringsnoodzaak wijzigen en kan alsnog sanering nodig zijn</u> • <u>nagaan mogelijkheden tot gebruik grondwater uit andere grondwaterlagen en/of op andere locaties – evaluatie impact op verontreiniging en gebruik grondwater</u>
GA2d	<u>Gebruik grondwater voor andere doeleinden (warmtepompen, geothermische toepassingen,...)</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>aantasting materiaal</u> • <u>blootstelling door inhalatie</u> • <u>blootstelling voor werknemers bij aanleg van het systeem</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>afstemmen ontwerp o.b.v. de gekende resultaten</u>
GA3 Wijziging in terreingebruik			
GA3a	<u>Wegnemen /doorboren bestaande verharding of begroeiing</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>blootstelling door direct contact met bodemdeeltjes (ingestie, dermaal contact, inhalatie)</u> • <u>wijziging in blootstelling door inhalatie</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>uitvoering nieuwe risico-evaluatie – afhankelijk van het besluit van deze risico-evaluatie kan de saneringsnoodzaak wijzigen en kan alsnog sanering nodig zijn of kan aanleg van beplanting om ingestie/opwaai van stofdeeltjes te beperken</u> • <u>bij overschrijding van beleidsmatige waarden dient een BSP te worden opgesteld.</u>
GA3b	<u>Aanleg moestuin</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>blootstelling door ingestie van groenten</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>uitvoering nieuwe risico-evaluatie – afhankelijk van het besluit van deze risico-evaluatie kan de saneringsnoodzaak wijzigen en kan alsnog sanering nodig zijn</u> • <u>aanpassen locatie moestuin</u>
GA3c	<u>Houden van dieren (weidedieren en/of kippen / pluimvee)</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>blootstelling door gebruik van vlees, melk en/of eieren</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>uitvoering nieuwe risico-evaluatie – afhankelijk van het besluit van deze risico-evaluatie kan de saneringsnoodzaak wijzigen en kan alsnog sanering nodig zijn</u> • <u>aanpassen locatie weide / dierenhok</u>
GA3d	<u>Herontwikkeling met wijziging terreingebruik: Afbraak gebouw en nieuwbouw met andere karakteristieken (diepte kelder, ...) of andere bouwzone</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>risico's door wijziging van het terreingebruik</u> • <u>beperkingen bij bepaald gebruik</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>uitvoering nieuwe risico-evaluatie – afhankelijk van het besluit van deze risico-evaluatie kan de saneringsnoodzaak wijzigen en kan alsnog sanering nodig zijn</u> • <u>Aanpassen inplanting / locatie van gebouwen, tuin, ...</u> • <u>Aanpassen wel of geen kelder</u> • <u>bij overschrijding van beleidsmatige waarden dient een BSP te worden opgesteld.</u>
GA3e	<u>Uitvoering boringen of geotechnische werken bv. voor funderingen, pompputten, damwanden,...</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>risico op doorboren ondoorlatende lagen</u> • <u>verticale verspreiding verontreiniging</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>selectie aangepaste boortechniek bv. met casing</u> • <u>selectie andere stabiliteitstechniek</u> • <u>aanpassing locatie van de werken</u>
GA3f	<u>(Her)aanleg van</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>risico's ten gevolge van</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>leidingstraject herlocaliseren of niet</u>

<u>ondergrondse leidingen</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>permeatie in (drinkwater)leidingen</u> • <u>blootstelling voor werknemers bij aanleg van leidingen in verontreinigde zone</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>uitvoeren selectie van materiaal voor leidingen (PVC/PE/...) afstemmen op verontreiniging</u> • <u>gebruik van speciale goten bij aanleg van de verontreiniging</u> • <u>PBM's voorzien bij uitvoering van de aanleg</u>
<u>GA4 Wijziging in bestemmingstype</u>		
<u>GA4a Herontwikkeling met wijziging bestemmingstype</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>risico's door wijziging van het bestemmingstype</u> • <u>beperkingen bij bepaald type / gebruik</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>uitvoering nieuwe risico-evaluatie – afhankelijk van het besluit van deze risico-evaluatie kan de saneringsnoodzaak wijzigen en kan alsnog sanering nodig zijn</u> • <u>aanpassing inplanting van gebouwen, recreatiezones, speelterreinen, industrie,...</u> • <u>evaluatie rekening houdend met de mogelijkheden vermeld bij GA3 – wijziging in terreingebruik.</u>
<u>GA5 Overige</u>		
<u>GA5a Overige</u>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>te omschrijven door erkend bodemsaneringsdeskundige</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>te omschrijven door erkend bodemsaneringsdeskundige</u>

5.2.3.4.2 Opheffen van gebruiksadviezen

Voor de werkwijze hiervoor wordt verwezen naar de standaardprocedure Beschrijvend bodemonderzoek.

5.2.3.4.3 Evaluatie van de verzamelde gegevens aangaande het schadegeval per kadastraal perceel

Alle aanwezige verontreiniging moet worden gerelateerd aan een kadastraal perceel.

De kadastrale gegevens worden, samen met een bondige samenvatting van de verontreinigingstoestand, samengevat in een tabel. Ook de percelen die oorspronkelijk door de bevoegde overheid als mogelijk verspreidingsperceel werden vermeld, worden in de tabel opgenomen. Hiervoor ~~kan de onderstaande tabel of een gelijkwaardige tabel worden gebruikt~~ dient onderstaande tabel te worden gebruikt:

Tabel 4: Samenvatting van de verontreinigingstoestand aangaande het schadegeval (per perceel, ~~zone of deellootatie~~)

Perceel	Identificatie nummer verontreiniging (1)	Medium (2)	restverontreiniging	beoordeling (3)
523P	1	Vast-deel	Ja	P
	2	Grondwater	Nee	Q
	3	Vast-deel	Nee	Q
523X	2	Grondwater	ja	Q
		/	/	

Perceel	Identificatienummer Verontreiniging	Medium ²	restverontreiniging	Beoordeling ³	Bron/ ⁴ Verspreiding	Noodzaak bijkomende maatregelen ⁵	Gebruiksadvies ⁶
523 P	1	vaste deel	ja	P	B		
	2	Grondwater	Nee	Q	B		
523 X	2	vaste deel	ja	Q	V		
540 Y	/	/	/	/	NVT		

2 Medium: Vaste deel aarde, Grondwater of Puur product

3 Kijk voor de juiste classificatie naar het beoordelingskader

4 Bron- of verspreidingsperceel (B, V, NVT). Indien het een perceel betreft die door de bevoegde overheid foutief werd doorgegeven als mogelijk verspreidingsperceel dient dit perceel ook vermeld te worden in bovenstaande tabel. Indien op het perceel geen noodzaak was tot staalnames/analyses vermeld men in deze kolom NVT.

5 Voorzorgsmaatregelen, veiligheidsmaatregelen

6 Gebruiksadvies (code toegekend overeenkomstig tabel, toegevoegd in de standaardprocedure Beschrijvend Bodemonderzoek)

Beoordelingskader:

O:

voor geen enkele genormeerde parameter werd de richtwaarde voor het vaste deel van de aarde en het grondwater overschreden;

of

voor geen enkele niet-genormeerde parameter is er noodzaak tot de uitvoering van een beschrijvend bodemonderzoek;

P:

de richtwaarde wordt overschreden voor één of meerdere genormeerde parameters maar er is voor het vaste deel van de aarde en/of het grondwater geen noodzaak tot de uitvoering van een beschrijvend bodemonderzoek;

Q:

er is noodzaak tot de uitvoering van een beschrijvend bodemonderzoek voor de nog aanwezige nieuwe bodemverontreiniging;

als de bodemverontreiniging omwille van haar bijzondere aard niet aan bodemsaneringsnormen kan worden getoetst, is het nodig een beschrijvend bodemonderzoek uit te voeren indien er duidelijke aanwijzingen zijn van een ernstige bodemverontreiniging.

Wordt er tijdens of na de uitvoering van de maatregelen een andere verontreiniging vastgesteld die niet aan het betreffende schadegeval kan gelinkt worden en niet eerder onderzocht werd in een ander onderzoek, dan dient de bodemsaneringsdeskundige hiervan melding te maken in het rapport. Alle beschikbare informatie hierover wordt hierbij toegevoegd.

~~Hierbij moet altijd de meest recente informatie voor het hele kadastrale perceel in rekening worden gebracht.~~

5.2.3.4.4 Verklaring van de erkend bodemsaneringsdeskundige

De bodemsaneringsdeskundige omschrijft in een aparte paragraaf welke bestemming de verwijderde producten hebben gekregen en bevestigt de eventuele verwerkingsmethode.

5.2.3.5 Hoofdstuk 5: Besluit

Het samenvattend besluit wordt opgesteld volgens de hieronder weergegeven standaard. Er dient een besluit opgesteld te worden per onderzocht perceel. Wat in het rood vermeld staat dient door de bodemsaneringsdeskundige te worden aangepast naargelang wat van toepassing is.

Indien gebruiksadviezen van toepassing zijn worden deze duidelijk omschreven in het besluit zodat deze ook voor betrokkenen (eigenaars, gebruikers,...) duidelijk verstaanbaar zijn: de omschrijving van de gebruiksadviezen moet voldoende informatie geven over de mogelijkheden en het toekomstig gebruik van de grond. In voorkomend geval wordt aangegeven ter hoogte van welke locatie op het perceel de gebruiksadviezen van toepassing zijn.

Daarnaast moet de bodemsaneringsdeskundige de hiaten in de kennis aangeven.

Besluit (kadastraal perceel:.....):

~~Uit dit evaluatierapport is gebleken dat na de maatregelen, genomen in het kader van de zorgvuldigheidsplicht, er geen bodemverontreiniging tot stand is gekomen en er geen verdere maatregelen noodzakelijk zijn.~~

O-zin:

Na analyses van de stalen is er geen reden om aan te nemen dat er een bodemverontreiniging is op dit perceel.

OF

Dit evaluatierapport is opgesteld na de uitvoering van maatregelen ten gevolge van een schadegeval waarbij een nieuwe bodemverontreiniging met PARAMETERS in het MEDIUM ter hoogte van LOCATIE is ontstaan.

De bodemsaneringsdeskundige komt met betrekking tot het schadegeval tot de volgende besluiten:

Besluit ter hoogte van het schadegeval (kadastraal perceel:.....):

Na de uitvoering van de maatregelen ten gevolge het schadegeval is er geen reden meer om aan te nemen dat er ter hoogte van LOCATIE nog een verontreiniging met PARAMETER aanwezig is die de richtwaarden overschrijdt. Er is geen noodzaak tot een beschrijvend bodemonderzoek.

O-zin:

Na analyses van de stalen is er geen reden meer om aan te nemen dat er nog een bodemverontreiniging is op dit perceel met overschrijding van de richtwaarde voor PARAMETERS in het MEDIUM.

Of (ingeval van staalnames na het schadegeval zonder dat hiervoor eerst een (oppervlakkige) ontgraving en/of andere saneringsmaatregelen werd(en) uitgevoerd):

De analyses van de stalen tonen aan dat het schadegeval geen bodemverontreiniging heeft veroorzaakt ter hoogte van LOCATIE die een verdere aanpak vereist in het kader van het Bodemdecreet.

Of

Na de uitvoering van de maatregelen is er ter hoogte van LOCATIE nog een verontreiniging aanwezig met PARAMETER in het vaste deel van de aarde en/of in het grondwater waarvoor de richtwaarden worden overschreden, maar niet 80 % van de bodemsaneringsnorm. De verontreiniging is/is niet ontstaan op dit perceel. De restverontreiniging kan niet volgens het Batneec-principe worden verwijderd. Er is geen noodzaak tot een beschrijvend bodemonderzoek. Desgevallend dienen de regels van grondverzet toegepast te worden.

(Indien van toepassing) Er zijn voor dit perceel gebruiksadviezen van toepassing. Bij een wijziging van het bestemmingstype, het gebruik van het perceel of de terreininrichting, bij graven in gronden of bij onttrekken en/of gebruik van grondwater dient voor dit perceel rekening gehouden te worden met volgend(e) gebruiksadvies(zen):

Duidelijke omschrijving gebruiksadvies(zen) en in voorkomend geval ter hoogte van welke locatie op het perceel.

P-zin:

Er komt een nieuwe bodemverontreiniging voor met PARAMETERS in het MEDIUM, ter hoogte van LOCATIE.

De verontreiniging is (niet) ontstaan op dit perceel. De richtwaarde wordt overschreden voor één of meerdere genormeerde parameters maar er is voor het vaste deel van de aarde en/of het grondwater geen noodzaak tot de uitvoering van een beschrijvend bodemonderzoek.

Of

Na de uitvoering van de maatregelen is er ter hoogte van **LOCATIE** nog een verontreiniging aanwezig met PARAMETER in het vaste deel van de aarde en/of in het grondwater die 80% van de bodemsaneringsnorm overschrijdt. De verontreiniging is/is niet ontstaan op dit perceel. Deze vastgestelde restverontreiniging houdt geen risico in en kan niet volgens het Batneec-principe worden verwijderd. Er is geen noodzaak tot een beschrijvend bodemonderzoek.

(Indien van toepassing) Er zijn voor dit perceel gebruiksadviezen van toepassing. Bij een wijziging van het bestemmingstype, het gebruik van het perceel of de terreininrichting, bij graven in gronden of bij onttrekken en/of gebruik van grondwater dient voor dit perceel rekening gehouden te worden met volgend(e) gebruiksadvies(zen):

Duidelijke omschrijving gebruiksadvies(zen) en in voorkomend geval ter hoogte van welke locatie op het perceel.

P-zin:

~~Er komt een nieuwe bodemverontreiniging voor met PARAMETERS in het MEDIUM, ter hoogte van LOCATIE.~~

~~De verontreiniging is (niet) ontstaan op dit perceel. 80% van de bodemsaneringsnorm wordt overschreden voor één of meerdere genormeerde parameters maar er is voor het vaste deel van de aarde en/of het grondwater geen noodzaak tot de uitvoering van een beschrijvend bodemonderzoek.~~

OF

Na de uitvoering van de maatregelen is er ter hoogte van **LOCATIE** nog een verontreiniging met PARAMETER in het vaste deel van de aarde en/of in het grondwater aanwezig die 80% van de bodemsaneringsnorm overschrijdt. De verontreiniging is/is niet ontstaan op dit perceel. Voor deze restverontreiniging zijn er aanwijzingen dat ze risico's inhoudt. Bijkomende maatregelen binnen de schadegevallenprocedure zijn niet langer opportuun, een beschrijvend bodemonderzoek is noodzakelijk.

Q-zin:

~~Er komt een nieuwe bodemverontreiniging voor met PARAMETERS in het MEDIUM ter hoogte van LOCATIE. De verontreiniging is (niet) ontstaan op dit perceel. De vastgestelde bodemverontreiniging geeft aanleiding tot de uitvoering van een beschrijvend bodemonderzoek~~

EN

Er dienen **geen/wel** voorzorgs- of veiligheidsmaatregelen getroffen te worden.

EN

De bodemsaneringsdeskundige catalogeert de voorliggende bodemverontreiniging **wel/niet** als een geval van milieuschade *

* Milieuschade is schade zoals gedefinieerd in artikel 15.1.1, 1° van titel XV van het Decreet algemene bepalingen milieubeleid (DABM) van 5 april 1995, zijnde schade die:

1. veroorzaakt is door een emissie, een gebeurtenis of een incident die/dat heeft plaatsgevonden ná 30 april 2007;
2. door een inrichting of installatie die vermeld wordt in bijlage IV van het DABM;
3. en die de bodemsaneringsnorm overschrijdt of dreigt te overschrijden.

5.2.3.5.1 Ondertekening

In elk rapport is de ondertekening opgenomen. Deze bestaat enerzijds uit een aantal verklaringen en anderzijds uit de ondertekeningstabel van de personen die hebben meegewerkt aan het rapport.

Het evaluatierapport wordt ondertekend door de volgende personen:

- een persoon die binnen het kader van de erkenning als bodemsaneringsdeskundige type I of II die in een milieusector de vereiste beroepservaring opdeed inzake schadegevallen.
- afhankelijk van het type maatregel moeten bijkomend de volgende personen tekenen:
  - voor een maatregel waarvoor een stabiliteitsstudie werd uitgevoerd: een persoon met een grondige kennis van grondmechanica en bouwkunde.

In het kader van de digitalisering zullen voortaan enkel personen mogen worden vermeld in de ondertekeningstabel die toestemming hebben verleend tot het gebruik van hun digitale handtekening. Ondertekening 'in opdracht' wordt niet toegestaan.

Onderstaande verklaringen en ondertekeningstabel worden opgenomen in elk rapport.

De bodemsaneringsdeskundige verklaart hierbij dat het voorliggende rapport representatief is voor de verontreinigingstoestand van de onderzoekslocatie. Tevens verklaart de bodemsaneringsdeskundige dat de meegestuurd digitale gegevens overeenstemmen met de inhoud van het rapport.

Daarnaast verklaart de bodemsaneringsdeskundige dat alle analyses werden uitgevoerd door een daartoe erkend laboratorium, dat de resultaten van alle uitgevoerde analyses zijn opgenomen in het bodemonderzoek en dat analyseresultaten opgenomen in het bodemonderzoek identiek zijn aan de analyseresultaten die werden aangeleverd door het erkend laboratorium.

De bodemsaneringsdeskundige verklaart dat hij voor het uitvoeren van deze opdracht niet verkeert in één van de gevallen van onverenigbaarheid zoals bepaald in artikel 53/5 van het VLAREL.

Naam van de persoon die beschikt over de individuele handtekeningsbevoegdheid (cfr. Vlarel artikel 53/4 §1, eerste lid of tweede lid):	
Naam van de kwaliteitsverantwoordelijke bij de bodemsaneringsdeskundige voor dit bodemonderzoek:	
Naam van de persoon die de bodemsaneringsdeskundige rechtsgeldig kan vertegenwoordigen tegenover derden:	

(Telkens zijn één of meerdere personen toegestaan.)

5.2.4 Deel 3: de bijlagen

Hieronder volgt een overzicht van de verplichte bijlagen en het kaartmateriaal. Wanneer een of meerdere van deze bijlagen niet van toepassing zijn, wordt dit aangeduid op het overzicht van de bijlagen.

5.2.4.1 | Verplichte bijlagen

5.2.4.1.1 | Kaartmateriaal

In een afzonderlijke pdf wordt het kaartmateriaal aangeleverd, zoals:

Detailplan van de saneringslocatie:

Een detailplan van de onderzoekslocatie (schaal 1/100 - 1/2 500) met aanduiding van:

1. het opdrachtgebied;
2. de kadastrale perceelsgrenzen en -nummers;
3. de huidige gebouwen;
4. de locatie waar het schadegeval gebeurde met aanduiding locatie verontreinigingsbron indien van toepassing (bv. opslagtank);
5. de verhardingen;
6. de eventuele grondwaterwinningen;
7. de eventuele ophogingen;
8. drinkwaterleidingen (indien relevant);
9. de locatie en de nummers van de boringen en peilbuizen, waarbij een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen boringen en peilbuizen;
10. de locatie van de gestaakte boringen.

Het detailplan wordt voorzien van:

1. de noordpijl;
2. een schaallat;
3. de afbakening van de onderzoekslocatie;
4. een ondubbelzinnige legende.

Het detailplan wordt gemaakt op een aangepaste schaalkeuze, zodat alle nodige gegevens duidelijk worden weergegeven.

Weergave van de onderzoeksresultaten:

De contouren van de verwijderde verontreiniging (raming) alsook de meetpunten met de eventuele restverontreiniging en met weergave van de eventuele gebruiksadviezen worden op kaart gezet (toestand na sanering).

Werden er vóór de uitgevoerde saneringsmaatregelen boringen uitgevoerd en eventueel peilbuizen geplaatst dan worden deze op een afzonderlijke kaart aangeduid (toestand vóór sanering).

5.2.4.1.2 niet-technische samenvatting

De niet-technische samenvatting dient als een afzonderlijk pdf-bestand opgeladen te worden.

5.2.4.1.3 administratieve bijlagen:

Deze bijlagen kunnen als pdf-administratieve bijlage toegevoegd worden:

Kadastrale gegevens:

De **uitgebreide lijst van eigenaars en gebruikers** van de onderzochte percelen vermeld in het rapport (met minstens de kadastrale nummering, eigenaars/gebruikers, oppervlakte en aard). De kadastrale legger of een uitgebreide lijst van eigenaars en gebruikers moet de gegevens bevatten van de meest recente toestand zoals meegedeeld door de Federale Overheidsdienst Financiën (toestand op 1 januari van het jaar van indienen van het rapport of - als die nog niet beschikbaar is - 1 januari van het jaar voor het indienen). Wanneer er al een kadastrale legger of een uitgebreide lijst van eigenaars en gebruikers beschikbaar is bij de OVAM (uit een vorig onderzoek) moet geen nieuw aan het rapport worden toegevoegd, op voorwaarde dat de toestand intussen niet is gewijzigd.

Het bijhorende **kadastraal plan** waarop de onderzoekslocatie omlijnd is. Ook het kadastraal plan moet de gegevens bevatten van de meest recente toestand (toestand op 1 januari van het jaar van rapportage of -als die nog niet beschikbaar is- 1 januari van het jaar voor de rapportage).

De kadastrale legger/uitgebreide lijst van eigenaars en gebruikers en het uittreksel uit het kadastraal plan, geven de meest recente toestand weer. Wanneer de gegevens verstrekt door het Ministerie van Financiën niet overeenkomen met de terreingegevens (bv. eigenaar,...), rapporteert de bodemsaneringsdeskundige de correcte gegevens.

Wanneer het evaluatierapport betrekking heeft op een terrein zonder kadastraal nummer (vb spoorweg, straat, beek...), wordt de onderzoekslocatie duidelijk op een plan aangegeven. De dichtstbijzijnde terreinen met kadastraal nummer moeten op het plan zichtbaar zijn. Ook de vastgestelde verontreiniging wordt op dit plan aangegeven.

5.2.4.1.4 Pdf met andere bijlagen:

- Boorbeschrijvingen
- Analyseverslagen: de originele analyseverslagen van het erkend laboratorium voor zover het gaat over gegevens die niet digitaal kunnen worden aangeleverd (bv. GC-diagrammen).
- Verklaring: De bodemsaneringsdeskundige geeft aan welke analyses door welk laboratorium zijn uitgevoerd en of deze analyses werden uitgevoerd conform de methodes die zijn opgenomen in het Vlarebo
- Verklaring analysemethode: Als het labo een analysemethode heeft gebruikt die door de OVAM gelijkwaardig is verklaard met de methodes opgenomen in het Vlarebo, wordt de verklaring als bijlage opgenomen.
- Foto's: Ter hoogte van het schadegeval, relevante zaken in de omgeving, ... worden foto's gemaakt.
- Afvoerbewijzen van verontreinigde materialen (bodem, afval, water, puur product) naar een vergunde inrichting.
- Uitwerking DAEB (duidelijke aanwijzing ernstige bodemverontreiniging)/risico-evaluatie en BATNEEC (best available techniques not entailing excessive costs) voor de restverontreiniging indien van toepassing.
- Uitwerking van toetsingswaarden voor niet-genomeerde parameters (wanneer van toepassing):
- Uitwerking van de toetsingswaarde 'streefwaarde', 'richtwaarde' en 'bodemsanering'.Andere
- Andere relevante bijlagen

| ~~Het evaluatierapport kan worden aangevuld met andere relevante bijlagen.~~

6 Rapportage van het evaluatierapport

Rapportage aan de OVAM dient te gebeuren via het webloket bodem (opdrachtgroep 'schade').

Het eindresultaat omvat:

het rapport in pdf-formaat dat voldoet aan de richtlijnen zoals in dit document beschreven;

XML-bestand met de alfanumerische gegevens;

GIS-bestanden moeten niet verplicht aangeleverd worden. De structuur die de OVAM hanteert voor de uitwisseling van GIS-bestanden is consulteerbaar op de website van de OVAM (<http://www.ovam.be/>).

De digitale gegevens (XML-, Pdf- en eventueel GIS-bestanden) bezorgt u aan de OVAM via het E-loket voor bodemsaneringsdeskundigen.

Het E-loket is bereikbaar via <https://services.ovam.be/webloket-bodem/bsd>.

De bodemsaneringsdeskundige kan inloggen op het E-loket met een e-mailadres en een wachtwoord. Om toegang tot het E-loket te verkrijgen, kan de bodemsaneringsdeskundige contact opnemen met de OVAM.

Indien de digitale gegevens via een andere weg dan het E-loket worden aangeleverd aan de OVAM, wordt het rapport niet aanvaard.

Bij de overdracht van de digitale gegevens naar de OVAM in het E-loket, worden er automatisch technische en inhoudelijke kwaliteitscontroles uitgevoerd. Als een dataset niet aan deze controles voldoet, zal het E-loket voorkomen dat de gegevens worden overgedragen aan de OVAM en een foutenboodschap zal verschijnen.

De digitale gegevens zijn pas aangeleverd aan de OVAM wanneer deze controles succesvol werden doorlopen en de gegevens verschijnen in de lijst van "Doorgestuurde opdrachten waarvan beoordeling nog niet is afgerond".

Het E-loket wordt door de OVAM ter beschikking gesteld voor het aanleveren van digitale gegevens. De OVAM is echter in geen geval verantwoordelijk voor verlies van data door het gebruik van het E-loket of het tijdelijk niet-functioneren van het E-loket.

|
|

6.1 Pdf-bestanden

Het rapport wordt aangeleverd onder de vorm van pdf-bestanden. (Als elders in dit document verwezen wordt naar een Pdf-bestand, voldoet dit steeds aan onderstaande paragrafen.)

Opdeling Pdf-bestanden

Het rapport wordt als volgt opgedeeld in verschillende Pdf-bestanden. Bij het toevoegen van het Pdf-bestand aan het E-loket selecteert u steeds over welke type van document het gaat:

- Pdf – administratieve gegevens: U kan steeds slechts één dergelijk Pdf-bestand doorsturen.
- Pdf – niet-technische samenvatting: U kan steeds slechts één dergelijk Pdf-bestand doorsturen.
- Pdf – rapport: U kan één dergelijk Pdf-bestand doorsturen. Als het bestand te groot is om op te laden in het webloket, kan u het wel opsplitsen. Dit bestand heeft een interactieve inhoudstafel met hyperlinks zodat men snel door het bestand kan navigeren.
- Pdf – kaart: U kan één of meerdere Pdf-bestanden met kaartbijlagen toevoegen.
- Pdf – administratieve bijlage: U kan één of meerdere Pdf-bestanden met administratieve bijlagen toevoegen.
- Pdf – bijlage: U kan één of meerdere Pdf-bestanden met bijlagen toevoegen.)

De rapportage van een evaluatierapport omvat:

- een pdf-bestand met de administratieve gegevens;
- een pdf-bestand met de niet-technische samenvatting;
- een pdf-bestand met het rapport met daarin volgende delen:
  - hoofdstuk 1: inleiding (beschrijving van het schadegeval);
  - hoofdstuk 2: beschrijving van de uitgevoerde maatregelen;
  - hoofdstuk 3: resultaten terrein- en laboratoriumonderzoek;
  - hoofdstuk 4: evaluatie resultaten;
  - hoofdstuk 5: besluit – inclusief uitspraak of de verontreiniging een geval van 'milieuschade' uitmaakt
  - hoofdstuk 6: ondertekening;
- een of meerdere pdf-bestanden met kaarten;
- een of meerdere pdf-bestanden met administratieve bijlagen;
- een of meerdere pdf-bestanden met bijlagen (originele analyseresultaten en resultaten van de controlestalen in tabelvorm, boorprofielen, risico-analyse, ...);
- een XML-bestand;
- eventueel GIS-bestanden.

Technische vereisten Pdf-bestanden

Pdf-bestanden moeten text-pdf's zijn. Dit betekent dat het pdf-bestand afdrukbaar is en dat de inhoud selecteerbaar en kopieerbaar is. Kaartmateriaal en bijlagen mogen eventueel wel niet-selecteerbaar en kopieerbaar zijn.

6.2 | Aandachtspunten

Op basis van onze ervaringen merken we dat voor onderstaande tabbladen er in bepaalde gevallen twijfel bestaat bij de bodemsaneringsdeskundige omtrent het wel/niet invullen ervan:

6.2.1 | Tabblad Verontreinigingen

Er dient steeds gekeken te worden naar de initiële toestand van de bodem na het schadegeval. In bepaalde gevallen kan er beslist worden om na het schadegeval een (oppervlakkige) ontgraving uit te voeren op basis van visuele vaststellingen, en dus vooraleer boringen/staalnames de effectieve aanwezigheid van bodemverontreiniging bevestigen. De OVAM is in dit geval van oordeel dat dit een saneringsmaatregel betreft om de mogelijke aanwezige bodemverontreiniging aan te pakken en er dus initieel van uitgegaan werd dat het schadegeval een mogelijke bodemverontreiniging heeft veroorzaakt.

Tabblad Verontreiniging dient in die situatie dan ook ingevuld te worden.

6.2.2 | Tabblad Sanering

Zoals gesteld in punt 6.2.1 beschouwt de OVAM een (oppervlakkige) ontgraving, vóór het nemen van stalen, als een saneringsmaatregel om de mogelijke bodemverontreiniging ten gevolge het schadegeval aan te pakken. Dit tabblad dient in die situatie dan ook ingevuld te worden.

6.3 | Beoordeling rapport

De beoordelingstermijn van het evaluatierapport start van zodra de digitale informatie correct en volledig werd aangeleverd.

Meer informatie omtrent het webloket en het invoeren van opdrachten kan u terugvinden op onze website: <http://www.ovam.be/eloket> en <http://www.ovam.be/webloket>.

Rapporten die niet voldoen aan de modaliteiten van het eloket, webloket en/of deze richtlijn worden mogelijk afgekeurd.